

Novetat editorial

POLÍTICA | 14/01/2023

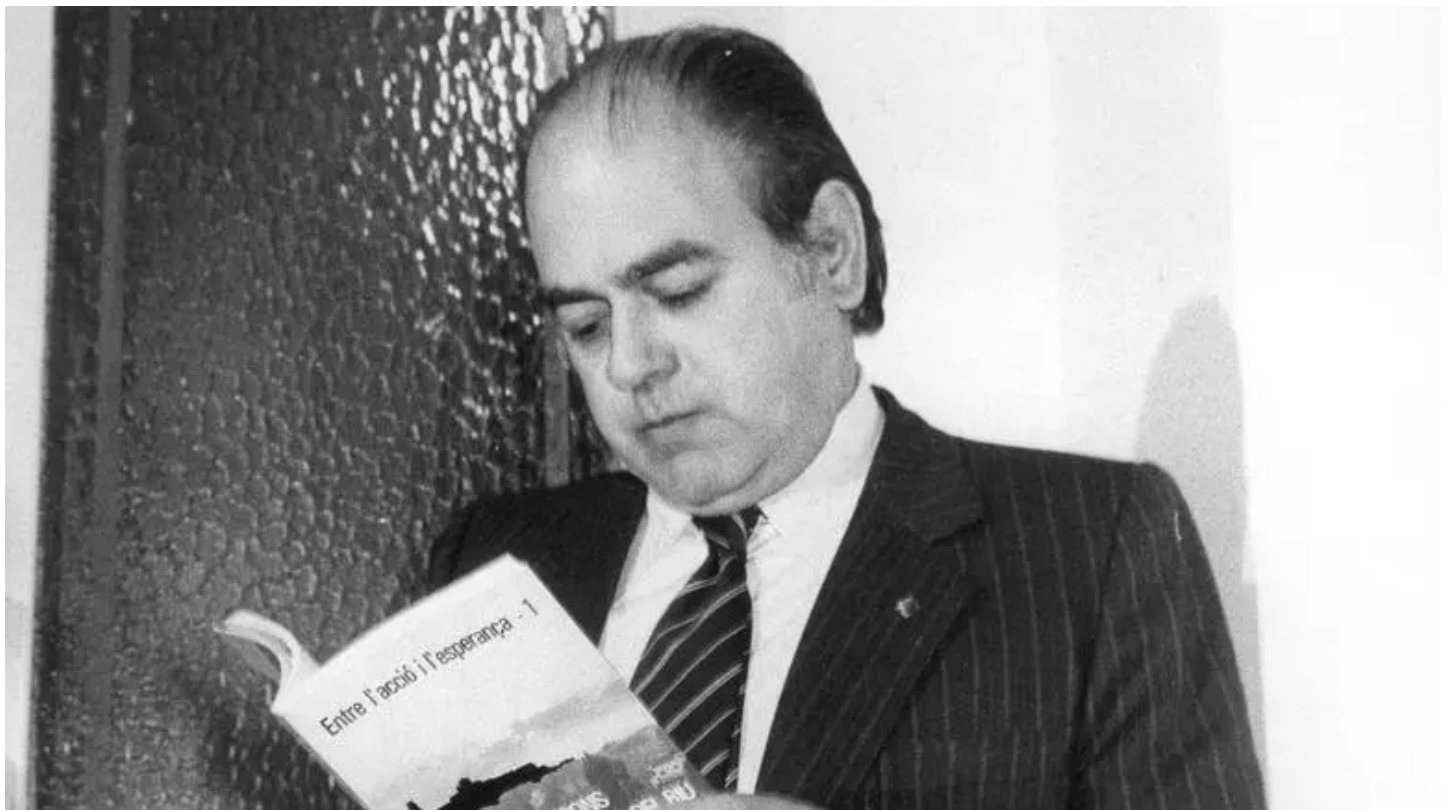
Jordi Pujol: "No firmaré l'indult"

Dimecres apareix una reedició ampliada amb textos inèdits del llibre "Des dels turons a l'altra banda del riu", que l'expresident va escriure a la presó entre el 1961 i el 1962

Antoni Bassas

🕒 4 min

18

Jordi Pujol durant la presentació del seu llibre l'any 1978. EFE

BARCELONA "Marta: Això està llest. No firmaré. No he de firmar". Així començava la carta que Jordi Pujol va enviar a la seva dona, Marta Ferrusola, el 16 de setembre del 1961 des de la presó de Saragossa, on complia

condemna. I el que Pujol no pensava firmar era la petició d'indult que Ferrusola havia presentat a les autoritats franquistes. En una altra carta enviada setmanes abans als companys de lluita clandestina, Pujol els havia dit: "Les impressions que tenim és que si l'indult el demanés jo personalment em seria concedit amb seguretat. Si jo fos un polític, no hi hauria dubte que hauria procurat sortir com fos. Però joestic instal·lat en el terreny del gest".

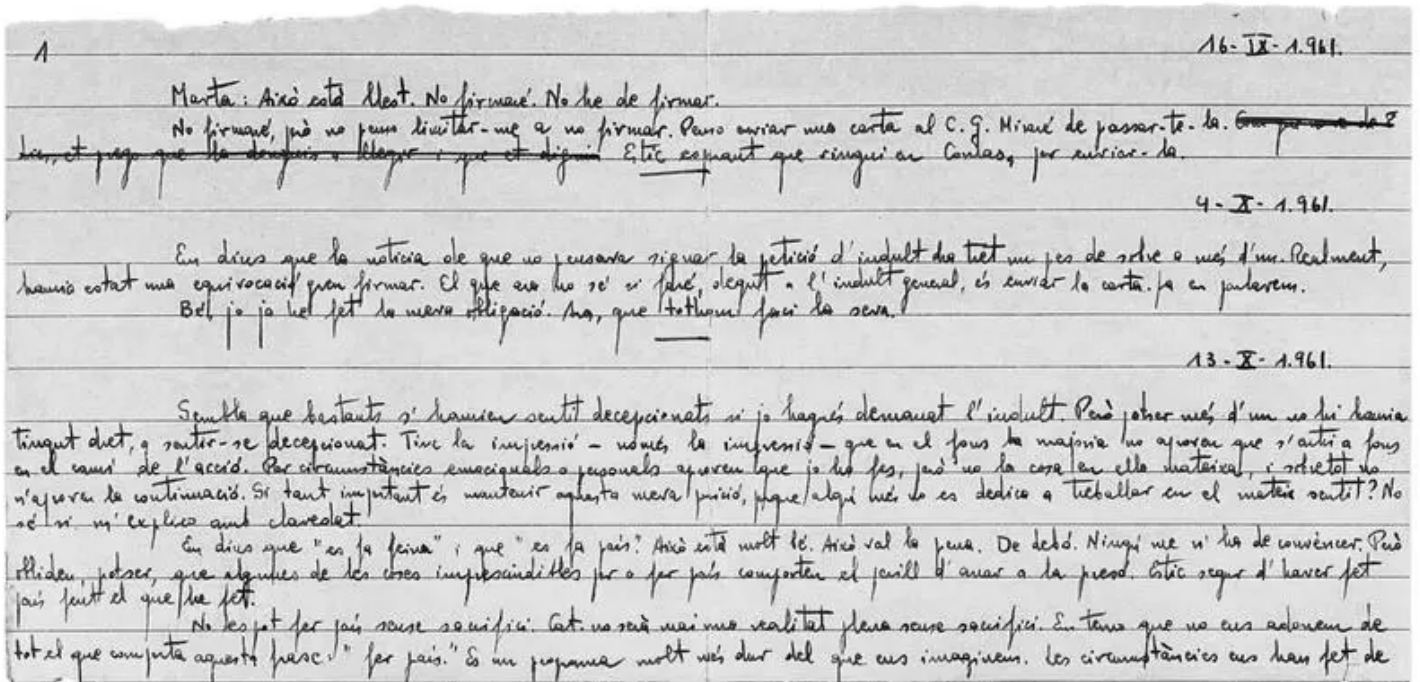
Inscriu-te a la newsletter Política

Una mirada a les bambolines del poder

INSCRIU-T'HI

Aquestes i altres cartes escrites a la presó estaven a l'arxiu personal de Pujol i no s'havien publicat mai. Fins ara. Dimecres que ve sortiran a la llum, formant part d'una reedició del llibre *Des dels turons a l'altra banda del riu* (Comanegra, 2022), que Pujol va redactar entre reixes entre el 1961 i el 1962. El llibre ja havia estat publicat per primera vegada el 1978, quan era diputat de CiU a Madrid, i el va presentar en un acte que va comptar amb la presència de l'aleshores president,

Josep Tarradellas. Aquest nou volum també incorpora algunes parts del llibre que s'havien traspaperat, perquè els textos que Pujol anava escrivint havien de sortir d'amagat de la presó, i ara s'han trobat a l'arxiu de Josep Benet.

Fragment d'una carta de Jordi Pujol a Marta Ferrusola publicada al llibre 'Des dels turons, a l'altra banda del riu' (Comanegra). ARA

El que no recull aquesta nova edició és que, just un mes després de negar-se a firmar la petició d'indult que havia preparat la seva dona, Pujol acaba demanant d'acollir-se a l'indult que Franco decreta amb motiu dels 25 anys de la seva proclamació com a cap de l'Estat. El motiu del canvi de parer sí que l'explica Pujol en aquesta correspondència: "Temo semblar que estic ressentit: no

n'estic. Tu ho saps, Marta. A contrari, crec que la presó m'ha afinat els sentits. [...] No demano que tothom vagi a la presó, que tothom mori. Però la llibertat, la justícia i la Pàtria moriran entre nosaltres si uns quants no s'arrisquen i no estan disposats a anar a la presó, i també a morir". Pujol sembla sorprès i dolgut pel fet que altres companys de lluita catalanista no només no han acabat a la presó com ell, sinó que s'han pronunciat en contra de l'indult, i per això escriu: "Catalunya no serà mai una realitat plena sense sacrifici. [...] Si cada sis mesos es plantés una llavor com la meva, Catalunya estaria salvada".

Els textos de fa sis dècades són llaminers de llegir a la llum del present, perquè les seves reflexions sobre la Catalunya del franquisme, vençuda, però no morta, ressonen amb actualitat a la Catalunya del post-Procés: "Hem perdut l'autoestima. Cal recuperar la moral i endreçar la casa, amb realisme, però amb audàcia. [...] La victòria no té res a veure amb la bondat. Té a veure amb la força de caràcter, amb l'energia espiritual, amb el coratge i amb altres coses. És trist, però és així. [...] Catalunya és avui un focus d'irritació i de subversió. [...] A Catalunya, la tasca més urgent de totes és formular una proposta generacional".

Líder espiritual

Els escrits de la presó participen d'aquest to idealista i, alhora, falcat en lectures del que Pujol en diu "mestres de l'energia", com ara Bergson, Péguy, St. Exupéry, Faulkner, Kazantzakis, Steinbeck, Jünger, Malraux, Brecht o Hemingway, i en l'esperança d'una dècada que comença sota la renovació que signifiquen J.F. Kennedy o Joan XXIII. El Pujol que escriu és gairebé un líder espiritual que imparteix doctrina, purificat per les tortures i l'empresonament de què ha estat objecte.

A la presó de Saragossa, Pujol fa una duríssima crítica de la generació del seu pare i dels seus germans grans, els derrotats de la Guerra Civil, i dels catalans que es conformen amb les engrunes del franquisme: "Anem morint-nos de mediocritat, una barreja de complex d'inferioritat, d'encongiment malaltís i acceptació resignada. [...] Per això hi ha tants catalans que no tenen fracassos, perquè tota la seva activitat n'és un. [...] Algun dia Catalunya deixarà de criar homes petits". Tot i això, un dels conceptes clau del llibre és l'esperança: "Hi deu haver a Catalunya una força secreta, quelcom que la fa viure contra tota lògica. Perquè encara que aquest poble deixa de creure en ell mateix i de fer-se respectar, no deixa mai d'estimar la justícia i enyorar la llibertat. [...]"

Per això Catalunya sempre torna. I tornarem. Som més forts que no ens volen fer creure”.

Aquell Pujol de la presó inspira clarament el Pujol que va ser president durant 23 anys, però contrasta amb la figura caiguda del pedestal després de l'admissió de la deixa i el seu processament i el de la seva família. A la presó, Pujol revela: "El qui escriu ha pensat tot això al costat d'un bressol, i sap que els fills s'alimenten del testimoni del pare. Del seu aire de príncep, no de la seva insignificant vulgaritat". I a la primera edició, la del 78, dedica el llibre a la dona i als set fills que ja tenen dient: "No voldria que fossin víctimes de la meva dèria, que també és la seva, i als quals en el grau que ja n'hagin estat, els en demano perdó". 60 anys després, Pujol es pregunta si aquell jove i aquest ancià encara s'assemblen i poden respondre afirmativament una predicció del 1961: "Crec que en el futur sabré estar a l'altura que alguns s'han format de mi".